

KEHITYKSELLINEN KIELIHÄIRIÖ NUORUUSIÄSSÄ

OYS Foniatrian työryhmä

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Mikä on kehityksellinen kielihäiriö?

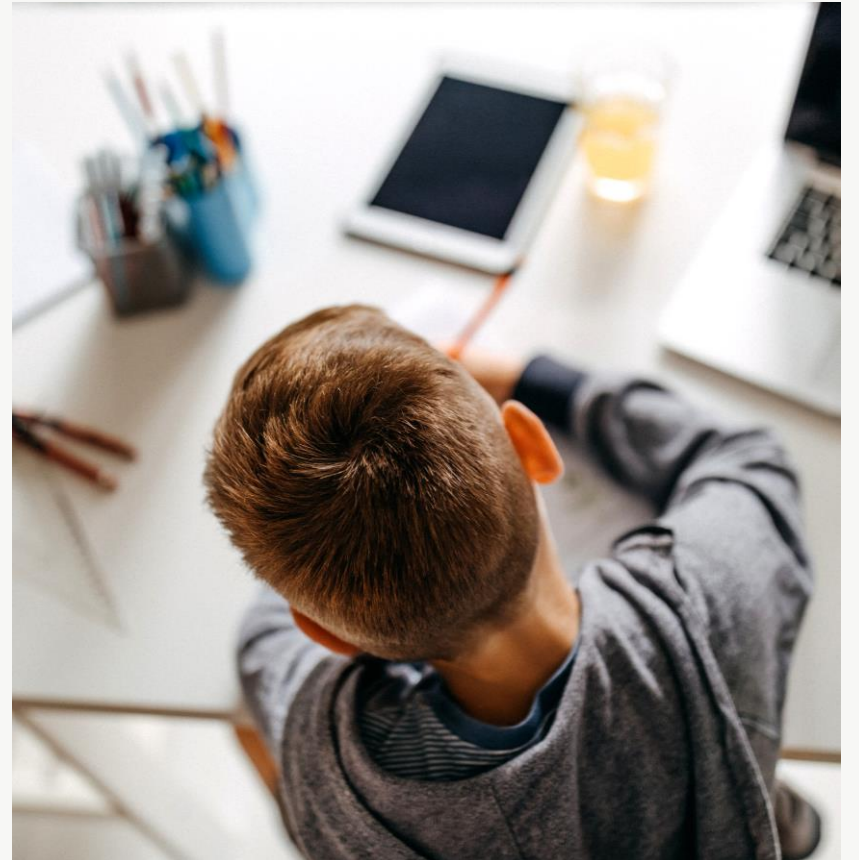

- Vaikeuksia puheen tuottamisessa ja ymmärtämisessä
- Vaikeudet voivat olla eriasteisia ja näkyä eri tavoin eri iässä
- Voi vaikeuttaa oppimista, mutta on olemassa keinoja, joilla oppimista voidaan tukea
- Toisaalta kielihäiriöön usein liittyy vahvuutta näönvaraisessa toiminnassa
  - Esimerkiksi nähdyn muistaminen ja ymmärtäminen, hahmottaminen (rakentelu)
- Jokaisessa koululuokassa on 1-2 nuorta, jolla on kielellisen kehityksen vaikeuksia

Miksi kielihäiriön tunnistaminen on tärkeää?

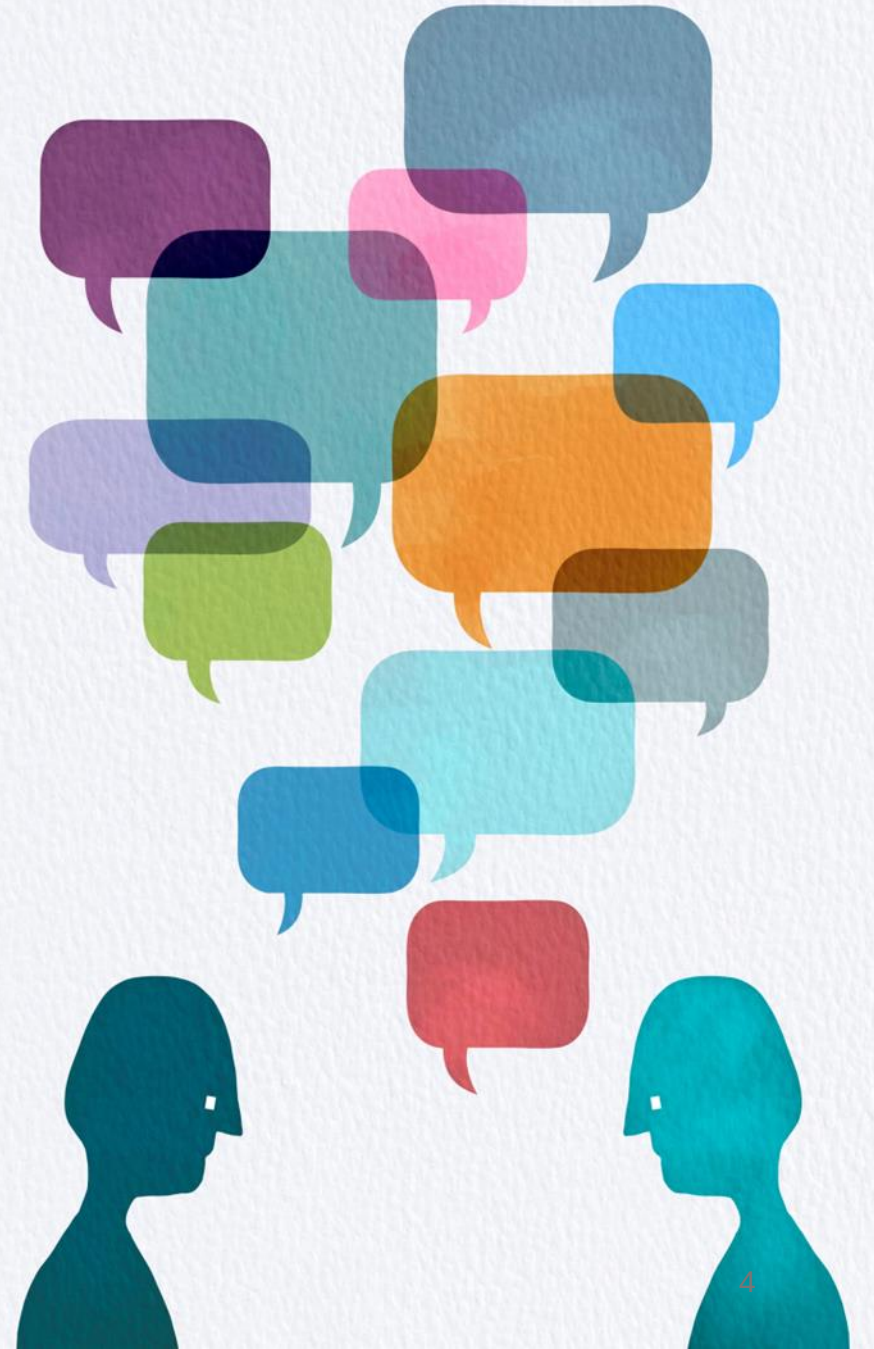

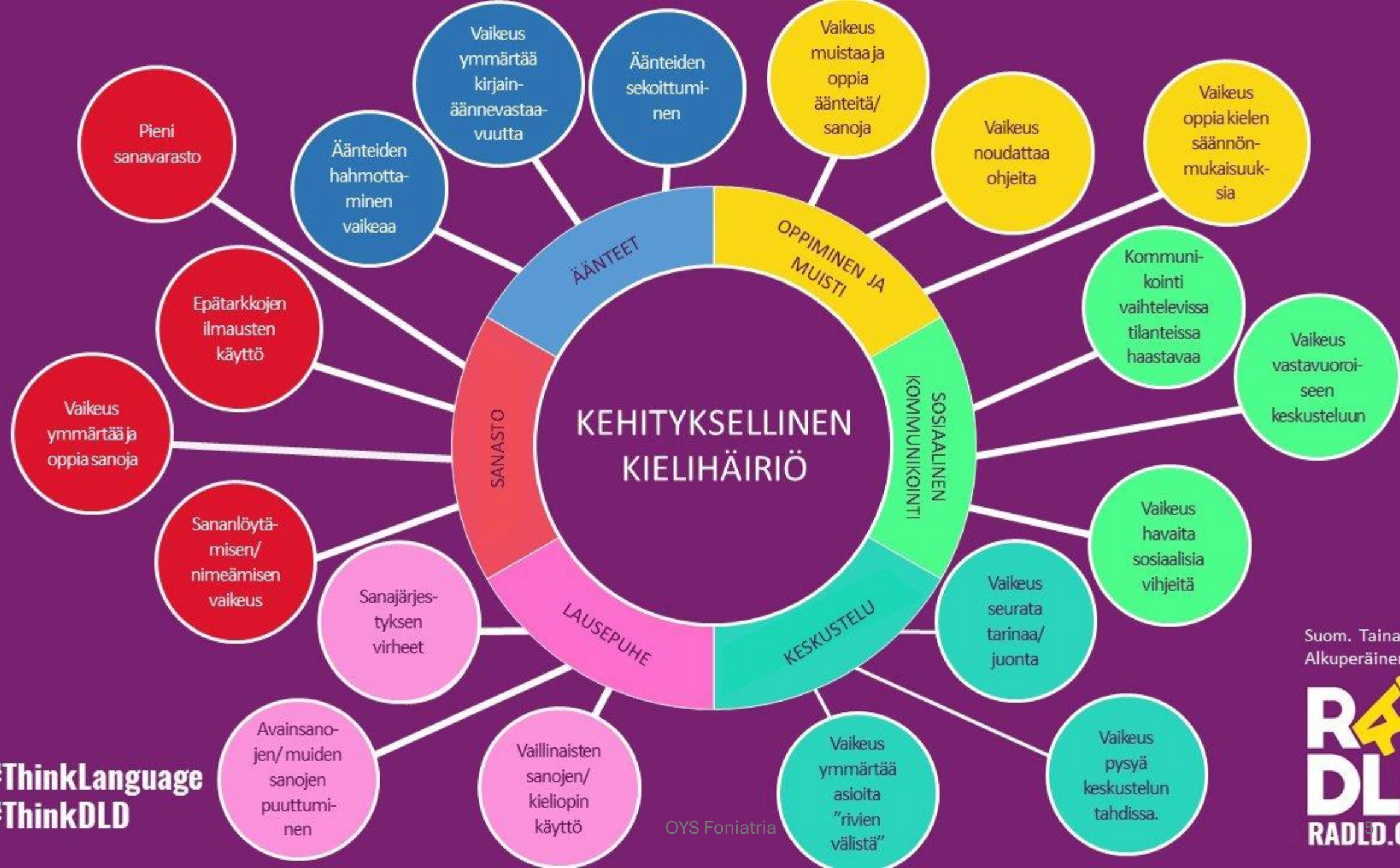
- Löydät tapoja ymmärtämisen ja vuorovaikutuksen helpottamiseksi
- Tunnistat vahvuuksia ja otat ne avuksi
- Tiedät, missä asioissa tarvitset tukea
- Avun pyytäminen helpottuu
- Saat avuksi erilaisia oppimisen tukikeinoja

Mihin kielihäiriö voi vaikuttaa?

- Puhuminen, kertominen, keskusteleminen
- Puheen- tai luetun ymmärtäminen
- Lukeminen ja kirjoittaminen
- Muistaminen ja oppiminen
- Kuunteluun keskittyminen

Suom. Taina Olkinuora
Alkuperäinen:

#ThinkLanguage
#ThinkDL

OYS Foniatria

Huomaan kielelliset vaikeudet:

- Kotiarjessa
- Asioiden hoitamisessa
- Harrastuksissa
- Kaverisuhteissa
- Perheenjäsenten kanssa
- Keskustelemisessä
- Asioiden selittämisessä
- Kuuntelemisessä
- Ymmärtämisessä
- Muistamisessa

Koulussa vaikeaa on:

- Suomen kieli
- Laskeminen, fysiikka, kemia
- Vieraat kielet
- Lukuaineet
- Liikunta, kuvaamataito, käsityöt, musiikki
- Läksyjen tekeminen
- Lukeminen, kirjoittaminen
- Luetun ymmärtäminen
- Asioiden muistaminen

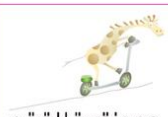

Vahvuuksiani ovat:

- Arkielämässä ja käytännön asioissa pärjääminen
- Liikunnalliset taidot
- Käden taidot
- Näönvaraiset havainnoinnin, hahmottamisen ja päättelyn taidot
  - Hoksaaminen, muisti, rakentelu, käden taidot
- Sosiaaliset taidot ja kaveritaidot
- Peruslaskutaidot
- Vahvuudetkin ovat yksilöllisiä

Löydätkö lisää vahvuuksia vahvuuskorteista?

		 seikkailunhaluinen <small>äventyrlig</small>	 puolensapitävä <small>står på sig</small>
 sitoutunut <small>trofast</small>	 tarkkaavainen <small>observant</small>	 rohkea <small>modig</small>	 pätevä <small>duktig</small>
 varovainen <small>försiktig</small>	 huolehtivainen <small>ömtanksam</small>	 yhteistyökykyinen <small>samarbetsvillig</small>	 luottavainen <small>trillistfull</small>
 tyytyväinen <small>nöjd</small>	 luova <small> kreativ</small>	 utelias <small>nyfiken</small>	 päättäväinen <small>beslutsam</small>
 erilainen <small>annorlunda</small>	 kannustava <small>uppmuntrande</small>	 energinen <small>energisk</small>	 innostunut <small>entusiastisk</small>
 reilu <small>rättvis</small>	 joustava <small>flexibel</small>	 anteeksiantavainen <small>förlåtande</small>	 ystävällinen <small>vänlig</small>
 antelias <small>glivild</small>	 lempeä <small>varm</small>	 onnellinen <small>lycklig</small>	 ahkera <small>flitig</small>

St Luke's Innovative Resources 62 Collins Street Kangaroo Flat Victoria 3555 Australia
 p: +61 3 5446 0500 f: +61 3 5447 2099 e: info@innovativeresources.org w: innovativeresources.org

---

Toiminnanohjauksen taidot tukevat arkea

- Toiminnanohjauksen taidot tarkoittavat kykyä säädellä omaa toimintaa tilanteen vaatimalla tavalla
- Toiminnanohjauksen taitoja harjoitellaan erityisesti nuoruusiässä
- Toiminnanohjauksen taidot helpottavat
  - Arkirutiineista huolehtimista: ruoka, lepo, liikunta
  - Mielekäästä tekemistä: opiskelu, työ, harrastukset, kiinnostuksen kohteet
  - Sosiaalisia suhteita: kaverit ja perhe
  - Tunteiden säätelyä ja tunnistamista
  - Omista asioista huolehtimista

Itsehillintä

Kyky pysähtyä miettimään ennen toimintaa

Tunnesäätely

Kyky säädellä tunteita

Ajanhallinta

Kyky suunnitella ajankäyttöä

Työmuisti

Kyky käyttää muistia tehtävistä suoriutumiseen

Mitä ovat toiminnan-ohjauksen taidot?

Joustavuus

Kyky sopeutua muuttuviin tilanteisiin

Aloitteellisuus

Kyky aloittaa ja lopettaa tehtäviä

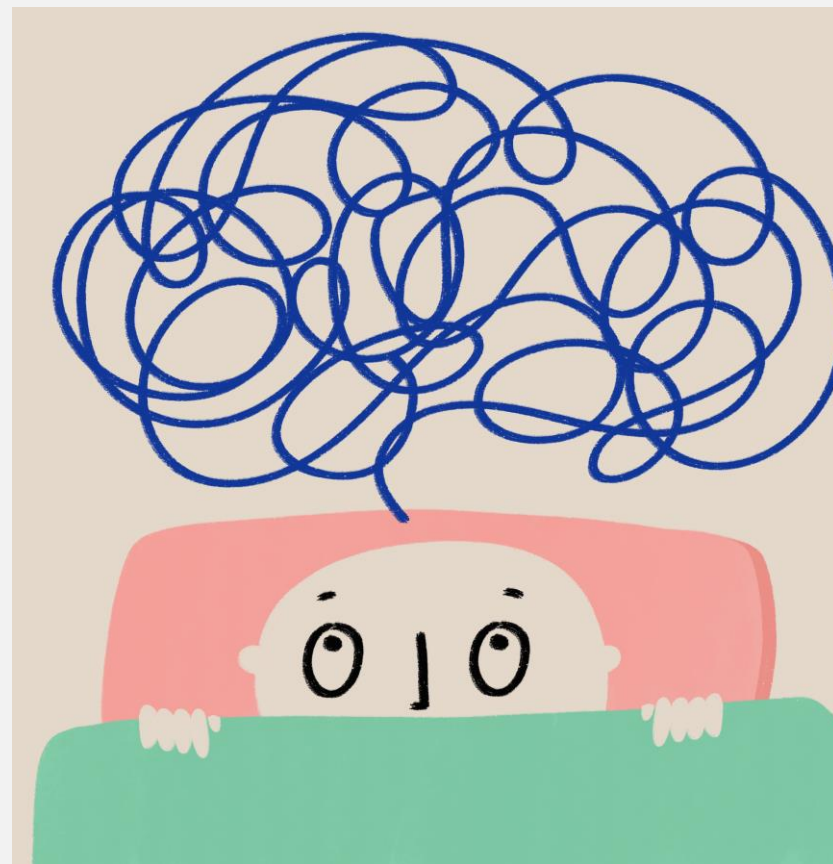
Suunnitelmallisuus

Kyky suunnitella ja toimia eri tilanteissa

Toiminnan ohjaaminen eri tilanteissa

- Oman toiminnan suunnittelemista ja aloittamista
"Mitä pitää tehdä?"
- Keskittymistä olennaiseen ja toiminnan etenemistä
"Mihin pitää keskittyä? Mikä olikaan tavoite?"
- Toiminnan joustavaa muuttamista tilanteen mukaan
"Toimiiko tämä? Pitääkö suunnitelmaa muuttaa?"
- Virheiden havaitsemista ja korjaamista
"Olenko tehnyt oikein? Onko tullut virheitä?"
- Tunnereaktioiden ja käyttäytymisen kontrollointia
"Miltä minusta tuntuu? Miltä toimintani näyttää ulospäin?"

Vinkkejä opiskeluun

Kysy rohkeasti, jos et muista tai ymmärrä mitä sanottiin

Pyydä toistamaan ja selittämään tarkemmin

Mieti rauhassa, pyydä tarvittaessa lisäaikaa

Opettele vähän kerrallaan

Keskity pääasioihin ja harjoittele niitä

Mitkä asiat auttavat sinua oppimisessa?

- Muistilistat
- Muistiinpanot
- Äänikirjat
- Videot
- Käsitekartat
- Piirtäminen
- Lukuviivain
- Kirjoittaminen
- Kuvat
- Tiivistelmät, yhteenvedot
- Alleviivaaminen
- Kertaaminen
- Avun pyytäminen
- Värit
- Toiminnallisuus ja liike

Mistä saa tietoa ja apua?

- Aivoliitto ry:n Youtube-videot:
  - <https://www.youtube.com/watch?v=YwY9DbdHwCo>
- Youtube-video Kehityksellistä kielihäiriöstä:
  - <https://www.youtube.com/watch?v=Udev0X8pmIQ>
- www.kielipolku.info/kielihairio
- Kehityksellisen kielihäiriön Käypä hoito -suositus:
  - <https://www.kaypahoito.fi/hoi50085>
- www.oppimisvaikeus.fi

Lisää tietoa:

- <https://www.verraton-lehti.fi/>
- Toiminnanohjaus:
  - <https://autismiliitto.fi/toiminnanohjaus/>
- Englanniksi:
  - <https://radld.org/>
- Suomenkielistä materiaalia:
  - <https://radld.org/about/dld/dld-fact-sheet/>

Sisällöstä vastaavat:

Puheterapeutti Aino-Maija Lukkaroinen

Neuropsykologi Mari Veijola

Visuaalinen ilme ja muokkaukset:

Psykologi Veera Isopahkala

Psykologiharjoittelija Veera Raveala